ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 11. decembra 2008 *

Vo veci C-52/07,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES podaný rozhodnutím Marknadsdomstolen (Švédsko) z 2. februára 2007 a doručený Súdnemu dvoru 6. februára 2007, ktorý súvisí s konaním:

Kanal 5 Ltd,

TV 4 AB

proti

Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM) upa,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory K. Lenaerts, sudcovia R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), E. Juhász, G. Arestis a J. Malenovský,

* Jazyk konania: švédčina.

generálna advokátka: V. Trstenjak,
tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 12. júna 2008,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Kanal 5 Ltd a TV 4 AB, v zastúpení: C. Wetter a P. Karlsson, advokater, za právnej pomoci M. Johansson, jur. kand.,

— Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM) upa, v zastúpení: A. Calissendorff, L. Johansson, E. Arbrandt, neskôr K. Cederlund a M. Jonson, advokater,

— poľská vláda, v zastúpení: E. Ośniecka-Tamecka, splnomocnená zástupkyňa,

— vláda Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: T. Harris, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Gray, barrister,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: F. Arbault, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci U. Öberg, advokát,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 11. septembra 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 82 ES.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Kanal 5 Ltd (ďalej len „Kanal 5“) a TV 4 AB (ďalej len „TV 4“) na jednej strane a Föreningen Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå (STIM) upa (švédska organizácia kolektívnej správy autorských práv v oblasti hudby, ďalej len „STIM“) na druhej strane týkajúceho sa sadzobníka poplatkov za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorským právom uplatňovaným STIM.

Právny rámec

3 Vo Švédsku sú autorské práva upravené zákonom 1960:729 o autorských právach k literárnym a umeleckým dielam [lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk].

4 Podľa článkov 42a a 42e tohto zákona môžu televízne vysielacie spoločnosti používajúce diela chránené autorským právom uzavrieť licenčnú zmluvu s organizáciou kolektívnej správy autorských práv, na základe ktorej sa im môže poskytnúť všeobecné právo televízneho vysielania týchto diel.

5 Článok 23 zákona 1993:20 o hospodárskej súťaži [konkurrenslagen (1993:20), ďalej len „KL“] stanovuje:

„Konkurrensverket (švédsky protimonopolný úrad) môže podniku nariadiť, aby upustil od porušovania zákazu stanoveného článkami 6 a 19 tohto zákona alebo článkami 81 ES a 82 ES.

Ak Konkurrensverket rozhodne o tom, že takéto opatrenie nenariadi, každý podnik, ktorý je poškodený porušením, sa môže obrátiť na Marknadsdomstolen. …“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

6 Kanal 5 a TV 4 sú súkromnými televíznymi vysielacími spoločnosťami.

7 STIM je združenie, ktoré má vo Švédsku postavenie faktického monopolu na trhu prenechávania hudobných diel chránených autorským právom na sprístupňovanie televíznym vysielaním.

8 Členmi STIM sú autori a vydavatelia hudobných diel.

9 S týmto združením uzavreli zmluvu o členstve, ktorou postupujú STIM právo na odmenu za verejný prenos diela (práva na verejný prenos diela), ako aj za jeho záznam a rozmnožovanie (mechanické práva).

10 Čo sa týka uplatňovania práv na verejný prenos diela, STIM vyžaduje od Kanal 5 a TV 4 platbu poplatkov zodpovedajúcich percentuálnemu podielu z ich príjmov z vysielania relácií určených širokej verejnosti alebo subsidiárne z reklamy a/alebo zo zmlúv o pripojení.

11 Tieto percentuálne podiely sa menia v závislosti od objemu televízne vysielanej hudby.

12 Čo sa týka verejnoprávneho televízneho kanálu Sveriges Television (ďalej len „SVT“), ten platí združeniu STIM paušálny poplatok, ktorého výška je dohodnutá vopred.

13 V októbri 2004 sa Kanal 5 a TV 4 na základe článku 23 prvého odseku KL obrátili na Konkurrensverket s návrhom na začatie konania z dôvodu, že STIM podľa nich zneužíva svoje dominantné postavenie.

14 Rozhodnutím z 28. apríla 2005 Konkurrensverket tento návrh zamietol z dôvodu, že niet dostatočných dôkazov, ktoré by odôvodňovali začatie vyšetrovania.

15 Kanal 5 a TV 4 teda na základe článku 23 druhého odseku KL podali na vnútroštátny súd žalobu proti STIM.

16 Za týchto okolností Marknadsdomstolen rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 82 ES vykladať v tom zmysle, že za zneužitie dominantného postavenia sa musí považovať také konanie organizácie kolektívnej správy

autorských práv v oblasti hudby majúcej postavenie faktického monopolu v členskom štáte, ktorá uplatňuje alebo ukladá súkromným televíznym kanálom sadzobník poplatkov na to, aby získali právo vysielať hudobné diela v televíznych reláciách určených širokej verejnosti, pričom tento sadzobník určuje poplatky ako podiel príjmov týchto kanálov z uvedených relácií?

2. Má sa článok 82 ES vykladať v tom zmysle, že za zneužitie dominantného postavenia sa musí považovať také konanie organizácie kolektívnej správy autorských práv v oblasti hudby majúcej postavenie faktického monopolu v členskom štáte, ktorá uplatňuje alebo ukladá súkromným televíznym kanálom sadzobník poplatkov na to, aby získali právo vysielať hudobné diela v televíznych reláciách určených širokej verejnosti, pričom tento sadzobník určuje poplatky ako podiel príjmov týchto kanálov z uvedených relácií bez toho, aby existoval zjavný vzťah medzi príjmami a plneniami tejto organizácie, konkrétne poskytnutím práva vysielať hudobné dielo chránené autorským právom, tak ako je to bežné napríklad pri spravodajských a športových reláciách, ale aj v prípadoch, keď príjmy narastajú z dôvodu zmien v programovej štruktúre, technologických investícií a vývoja prispôsobeného zákazníkom?

3. Môže odpoveď na prvú a druhú otázku ovplyvniť skutočnosť, že je možné identifikovať a presne vyčísliť tak vysielanú hudbu, ako aj sledovanosť?

4. Môže odpoveď na prvú a druhú otázku ovplyvniť skutočnosť, že sadzobník poplatkov (založený na príjmoch) sa neuplatňuje rovnakým spôsobom na verejnoprávne spoločnosti?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej až tretej prejudiciálnej otázke

17 Na základe týchto troch prejudiciálnych otázok, ktoré je potrebné skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta na jednej strane, či je zneužitím dominantného postavenia, ktoré článok 82 ES zakazuje, skutočnosť, že organizácia kolektívnej správy autorských práv, ktorá má v členskom štáte postavenie faktického monopolu na trhu prenechania hudobných diel chránených autorskými právami na sprístupňovanie televíznym vysielaním, uplatňuje na výpočet odmeny za toto plnenie sadzobník poplatkov, podľa ktorého sa výška týchto poplatkov vypočítava na základe príjmov spoločností vysielajúcich tieto diela, ako aj v závislosti od množstva televízne vysielanej hudby, a na druhej strane, či môže mať vplyv na túto kvalifikáciu skutočnosť, že iná metóda umožňuje presnejšie zistiť a kvantifikovať použitie uvedených diel, ako aj množstvo divákov.

18 Podľa prvého odseku tohto článku akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia na spoločnom trhu či jeho podstatnej časti jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje ako nezlučiteľné so spoločným trhom, ak sa tým ovplyvní obchod medzi členskými štátmi.

19 Na účely preskúmania, či podnik má dominantné postavenie v zmysle článku 82 prvého odseku ES, sa musí zásadná dôležitosť prikladať určeniu relevantného trhu a vymedzeniu podstatnej časti spoločného trhu, v ktorej by dotknutý podnik mohol uplatňovať zneužívajúce postupy a tým brániť účinnej hospodárskej súťaži (pozri rozsudok z 26. novembra 1998, Bronner, C-7/97, Zb. s. I-7791, bod 32).

20 Čo sa týka relevantného trhu vo veci samej, vnútroštátny súd uvádza, že ním je trh prenechávania hudobných diel chránených autorskými právami na sprístupňovanie televíznym vysielaním vo Švédsku.

21 Tento súd taktiež uvádza, že STIM má na tomto trhu postavenie faktického monopolu.

22 Z toho vyplýva, že STIM má na relevantnom trhu vo veci samej dominantné postavenie (pozri v tomto zmysle rozsudok Bronner, už citovaný, bod 35), a keďže sa toto dominantné postavenie vzťahuje na celé územie členského štátu, mohlo by ísť o dominantné postavenie v podstatnej časti relevantného trhu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. júna 1998, Dusseldorp a i., C-203/96, Zb. s. I-4075, bod 60; Bronner, už citovaný, bod 36; zo 17. mája 2001, TNT Traco, C-340/99, Zb. s. I-4109, bod 43, a z 22. mája 2003, Connect Austria, C-462/99, Zb. s. I-5197, bod 79).

23 Nakoniec vnútroštátny súd spresňuje, že obchod medzi členskými štátmi je ovplyvnený z dôvodu, že sadzobník poplatkov sporný vo veci samej sa týka použitia hudobných diel vnútroštátnych a zahraničných autorov, že časť kupujúcich reklamných priestorov Kanal 5 a TV 4 má sídlo v iných členských štátoch ako Švédske kráľovstvo a že Kanal 5 vysiela zo Spojeného kráľovstva.

24 Za týchto podmienok je potrebné skúmať, či je skutočnosť, že STIM uplatňuje uvedený sadzobník na Kanal 5 a TV 4, zneužitím dominantného postavenia v zmysle článku 82 prvého odseku ES.

25 Pojem zneužitie je objektívnym pojmom, ktorý sa týka takého správania podniku v dominantnom postavení, ktoré môže ovplyvniť štruktúru trhu, na ktorom je práve z dôvodu prítomnosti takéhoto podniku úroveň hospodárskej súťaže už oslabená, a ktorého dôsledkom je bránenie zachovaniu existujúcej úrovne hospodárskej súťaže na trhu alebo rozvoju tejto hospodárskej súťaže, a to použitím iných prostriedkov než tie, ktorými sa vedie obvyklá súťaž výrobkov alebo služieb na základe plnení hospodárskych subjektov (rozsudky z 13. februára 1979, Hoffmann-La Roche/Komisia, 85/76, Zb. s. 461, bod 91, a z 3. júla 1991, AKZO/Komisia, C-62/86, Zb. s. I-3359, bod 69).

26 Hoci je pravda, že dominantné postavenie nemôže podnik nachádzajúci sa v takomto postavení zbavovať práva chrániť svoje vlastné obchodné záujmy v prípade ich ohrozenia a musí mu byť v primeranej miere umožnené, aby podnikol kroky, ktoré považuje za vhodné z hľadiska ochrany týchto záujmov, takéto správanie nie je prípustné, ak je jeho cieľom práve posilnenie tohto dominantného postavania a jeho zneužívanie (pozri rozsudky zo 14. februára 1978, United Brands a United Brands Continentaal/Komisia, 27/76, Zb. s. 207, bod 189, ako aj zo 16. septembra 2008, Sot. Lélos kai Sia a i., C-468/06 až C-478/06, Zb. s. I-7139, bod 50).

27 V tomto kontexte je teda potrebné zistiť, či podnik v tomto postavení využil možnosti, ktoré mu z neho vyplývajú, s cieľom získať také výhody z transakcií, ktoré by v prípade skutočnej a dostatočne účinnej hospodárskej súťaže inak nezískal (rozsudok United Brands a United Brands Continentaal/Komisia, už citovaný, bod 249).

28 Podľa judikatúry Súdneho dvora by takéto zneužitie mohlo spočívať v uplatňovaní nadmerných cien bez primeraného pomeru k hospodárskej hodnote poskytnutého plnenia (pozri rozsudky z 13. novembra 1975, General Motors Continental/Komisia, 26/75, Zb. s. 1367, bod 12, ako aj United Brands a United Brands Continentaal/Komisia, už citovaný, bod 250).

29 Vo veci samej je teda potrebné overiť, či poplatky požadované STIM sú v primeranom pomere k hospodárskej hodnote plnení poskytnutých touto organizáciou, ktoré spočíva v prenechávaní súboru hudobných diel chránených autorskými právami, ktoré spravuje, na sprístupňovanie televíznym vysielacím spoločnostiam, ktoré s ňou uzavreli dohody o poskytnutí licencií.

30 V rozsahu, v ktorom tieto poplatky slúžia na odmenenie autorov hudobných diel chránených autorskými právami z dôvodu televízneho vysielania týchto diel, je potrebné zohľadniť osobitnú povahu týchto práv.

31 V tomto kontexte je vhodné hľadať primeranú rovnováhu medzi záujmom autorov hudobných diel chránených autorskými právami na získaní odmeny za televízne vysielanie týchto diel a záujmom televíznych vysielacích spoločností na možnosti vysielať uvedené diela za primeraných podmienok.

32 Pokiaľ ide o poplatky vyberané ako odplata za poskytnutie autorských práv na verejné vykonanie nahrávok hudobných diel na diskotéke, ktorých výška bola vypočítavaná na základe obratu tejto diskotéky, Súdny dvor rozhodol, že takéto poplatky sa musia považovať za bežné využitie autorských práv a že ich výber sám osebe nie je zneužívajúcim správaním v zmysle článku 82 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. apríla 1987, Basset, 402/85, Zb. s. 1747, body 15, 16, 18 a 21).

33 Čo sa týka zneužívajúcej povahy výšky obdobných poplatkov, ktorá tiež zodpovedala percentuálnemu obratu diskotéky, Súdny dvor rozhodol, že globálnu povahu týchto poplatkov možno spochybniť na základe zákazu uvedeného v článku 82 ES len vtedy, ak by sa ten istý legitímny cieľ, ktorým je ochrana záujmov hudobných autorov, skladateľov a vydavateľov, dal dosiahnuť inými spôsobmi bez toho, aby to viedlo k zvýšeniu výdavkov vyplývajúcich zo správy zmlúv a z dohľadu nad použitím chránených hudobných diel (pozri rozsudok z 13. júla 1989 Tournier, 395/87, Zb. s. 2521, bod 45).

34 Rovnako uplatnenie sadzobníka poplatkov sporného vo veci samej prostredníctvom STIM nie je samo osebe zneužitím v zmysle článku 82 ES a musí sa v zásade považovať za bežné využitie autorských práv.

35 Nemožno totiž spochybniť, že STIM výberom týchto poplatkov ako odmeny za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami sleduje legitímny cieľ, konkrétne ochranu práv a záujmov svojich členov vo vzťahu k používateľom ich hudobných diel (pozri v tomto zmysle rozsudok Tournier, už citovaný, bod 31).

36 Tieto poplatky, ktoré predstavujú odmenu za použitie hudobných diel chránených autorskými právami na účely televízneho vysielania sa musia analyzovať najmä vo vzťahu k hospodárskej hodnote tohto použitia.

37 V tomto ohľade, pokiaľ sú tieto poplatky vypočítavané na základe príjmov televíznych vysielacích spoločností, v zásade sú v primeranom pomere k hospodárskej hodnote plnenia poskytnutého STIM.

38 Okrem toho držiteľ autorského práva a jeho právni nástupcovia majú legitímny záujem na výpočte poplatkov za povolenie sprístupňovania diela chráneného autorskými právami v závislosti od skutočného alebo pravdepodobného počtu sprístupnení (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. marca 1980, Coditel a i., 62/79, Zb. s. 881, bod 13, a Tournier, už citovaný, bod 12).

39 Sadzobník poplatkov uplatňovaný STIM zohľadňuje množstvo skutočne vysielaných hudobných diel chránených autorskými právami, pretože, ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, výška týchto poplatkov sa mení v závislosti nielen od príjmov televíznych vysielacích spoločností, ale aj od objemu televízne vysielanej hudby.

40 Nemožno však vylúčiť, že za určitých okolností by mohlo mať uplatnenie takéhoto sadzobníka poplatkov povahu zneužitia, najmä ak existuje metóda umožňujúca presnejšie identifikovať a kvantifikovať použitie týchto diel, ako aj množstvo divákov a ak sa ňou dá dosiahnuť ten istý legitímny cieľ spočívajúci v ochrane záujmov hudobných autorov, skladateľov a vydavateľov bez toho, aby to viedlo k neprimeranému zvýšeniu výdavkov vyplývajúcich zo správy zmlúv a z dohľadu nad použitím hudobných diel chránených autorskými právami.

41 V dôsledku toho je potrebné na prvú až tretiu otázku odpovedať tak, že článok 82 ES sa musí vykladať v tom zmysle, že organizácia kolektívnej správy autorských práv majúca dominantné postavenie v podstatnej časti spoločného trhu toto postavenie nezneužíva, ak pri stanovovaní odmeny za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami uplatňuje voči televíznym kanálom sadzobník poplatkov, podľa ktorého výška poplatkov zodpovedá časti príjmov týchto kanálov, pod podmienkou, že táto časť bude v celkovom pomere k množstvu skutočne vysielaných hudobných diel chránených autorskými právami alebo takých, ktoré by mohli byť vysielané, a že iná metóda nedovoľuje presnejšie identifikovať a kvantifikovať použitie týchto diel, ako aj množstvo divákov bez toho, aby to viedlo k neprimeranému zvýšeniu výdavkov vyplývajúcich zo správy zmlúv a z dohľadu nad použitím uvedených diel.

O štvrtej prejudiciálnej otázke

42 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či okolnosť, že organizácia kolektívnej správy autorských práv vypočítava poplatky vyberané ako odmena za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami odlišným

spôsobom v závislosti od toho, či ide o súkromné televízne vysielacie spoločnosti, alebo o verejnoprávne spoločnosti, predstavuje zneužitie dominantného postavenia v zmysle článku 82 ES.

43 Podľa druhého odseku písm. c) tohto článku môže zneužitie spočívať najmä v uplatňovaní nerovnakých podmienok voči obchodným partnerom pri rovnakých plneniach, čím sa títo partneri v hospodárskej súťaži znevýhodňujú.

44 Čo sa týka prípadnej existencie takéhoto zneužitia v spore vo veci samej, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby skúmal po prvé, či STIM tým, že iným spôsobom vypočítavalo poplatky, ktoré Kanal 5 a TV 4 na jednej strane a SVT na strane druhej platili ako odmenu za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami, uplatňovalo voči nim nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach, a po druhé, či televízne vysielacie spoločnosti sú z tohto dôvodu znevýhodnené v hospodárskej súťaži.

45 V rámci tohto skúmania uvedený súd musí najmä zohľadniť okolnosť, že na rozdiel od Kanal 5 a TV 4 nemá SVT k dispozícii ani príjmy z reklamy, ani príjmy vyplývajúce zo zmlúv o pripojení, ako aj skutočnosť, že poplatok platený SVT sa vyberá bez ohľadu na množstvo skutočne vysielaných hudobných diel chránených autorskými právami.

46 Navyše vnútroštátny súd musí tiež overiť, či Kanal 5 a TV 4, alebo jedna z týchto dvoch spoločností, sú konkurentmi SVT na jednom trhu.

47 S cieľom určiť, či okolnosť, že organizácia kolektívnej správy autorských práv vypočítava poplatky vyberané ako odmena za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami odlišným spôsobom v závislosti od toho, či ide o súkromné televízne vysielacie spoločnosti, alebo o verejnoprávne spoločnosti, predstavuje zneužitie dominantného postavenia v zmysle článku 82 ES, nakoniec pripadá tomuto súdu, aby preskúmal, či takýto postup možno objektívne odôvodniť (pozri v tomto zmysle rozsudky United Brands a United Brands Continentaal/Komisia, už citovaný, bod 184; Tournier, už citovaný, body 38 a 46; z 15. marca 2007, British Airways/Komisia, C-95/04 P, Zb. s. I-2331, bod 69, a Sot. Lélos kai Sia a i., už citovaný, bod 39). Takéto odôvodnenie by mohlo vyplývať najmä z úloh a zo spôsobu financovania verejnoprávnych spoločností.

48 V dôsledku toho je potrebné na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 82 ES sa musí vykladať v tom zmysle, že pri výpočte poplatkov vyberaných ako odmena za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami odlišným spôsobom v závislosti od toho, či ide o súkromné televízne vysielacie spoločnosti, alebo o verejnoprávne spoločnosti, by organizácia kolektívnej správy autorských práv mohla zneužívať svoje dominantné postavenie v zmysle tohto článku v prípade, že uplatňuje voči týmto spoločnostiam nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach, čím ich znevýhodňuje v hospodárskej súťaži, ibaže by takýto postup mohol byť objektívne odôvodnený.

O trovách

49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 82 ES sa musí vykladať v tom zmysle, že organizácia kolektívnej správy autorských práv majúca dominantné postavenie v podstatnej časti spoločného trhu toto postavenie nezneužíva, ak pri stanovovaní odmeny za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami uplatňuje voči televíznym kanálom sadzobník poplatkov, podľa ktorého výška poplatkov zodpovedá časti príjmov týchto kanálov, pod podmienkou, že táto časť bude v celkovom pomere k množstvu skutočne vysielaných hudobných diel chránených autorskými právami alebo takých, ktoré by mohli byť vysielané, a že iná metóda nedovoľuje presnejšie identifikovať a kvantifikovať použitie týchto diel, ako aj množstvo divákov bez toho, aby to viedlo k neprimeranému zvýšeniu výdavkov vyplývajúcich zo správy zmlúv a z dohľadu nad použitím uvedených diel.**

2. **Článok 82 ES sa musí vykladať v tom zmysle, že pri výpočte poplatkov vyberaných ako odmena za televízne vysielanie hudobných diel chránených autorskými právami odlišným spôsobom v závislosti od toho, či ide o súkromné televízne vysielacie spoločnosti, alebo o verejnoprávne spoločnosti, by organizácia kolektívnej správy autorských práv mohla zneužívať svoje dominantné postavenie v zmysle tohto článku v prípade, že uplatňuje voči týmto spoločnostiam nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach, čím ich znevýhodňuje v hospodárskej súťaži, ibaže by takýto postup mohol byť objektívne odôvodnený.**

Podpisy